

## **Malá vzpomínka na jediné setkání s „Toničkou“**

Cestou z rozloučení s P. Janem Evangelistou Urbanem OFM u P. Marie Sněžné, ještě plný dojmů z této oslavy daru života výjimečné osobnosti rodiny svatého Františka, jsem se seznámil se sestrou Antoníí Hofmanovou. Stačilo pár chvil pěší cestou a během několika zastávek tramvaje v tom lednovém dni L.P. 1991, abychom se domluvili, že oba patříme k františkánům „žijícím ve světě“, já ovšem teprve krátce, nová známá už více než 40 let. Poté, co jsem se dozvěděl, že Tonička pracovala také v Janských Lázních v dětské léčebně, neodolal jsem. Tam několikrát pobýval až do své předčasné smrti můj prasynovec Petr. Ukázalo se, že Tonička Petra znala. Zákeřná choroba neomezovala duševní vývoj chlapce, ale jeho tělo přestávalo poslouchat nervy a svaly, zemřel v 18 letech. Skutečnost, že se setkávám s někým, kdo byl Petrovi nablízku a pomáhal mu v jeho nelehkém údělu, mne hluboce oslovila. Tonička si mne dokázala získat jediným krátkým setkáním. Po letech, kdy už Tonička byla na věčnosti, mi místní společenství na Spořilově dalo malý knižní dárek, jak tam bývá zvykem při osobních výročích. Životní příběh statečné ženy Toničky „Žijeme jen jednou“ jsem přečetl jedním dechem. A přemýšlím o něm dodnes.

Lubomír Irenej Mlčoch OFS

### **Zamyšlení nad „kvítky“ Toničky Antonie Hofmanové OFS**

**/13.6.1923 – 16.6.2009/**

Prvním překvapením pro mne bylo, že u povolání Toničky do SFŘ byl P. Alois Moc OFM, v začátku jeho kněžské dráhy, kdy působil v Podkrkonoší. Tedy i Tonička byla jeho duchovní dcerou! A nejen to: podle Toniččina svědectví jí pak otec Alois pomáhal v jejím duchovním životě až do své smrti. V celém tom obdivuhodném životním příběhu však je její příslušnost k františkánské rodině jen velice cudná, jakoby se o ní ani nezmiňovala. Čtenář by mohl mít dokonce dojem, zda Tonička nepatřila spíše ke hnutí Fokolare. Ostatně knížka „Žijeme jen jednou“ vyšla v nakladatelství tohoto hnutí „Nové město“. Jiný čtenář by naopak mohl argumentovat tím, že Tonička se dovolávala duchovní podpory v Podještědí u hrobu svaté paní Zdislavy a starý domek v Jilemnici, který zakoupila jako místo pro duchovní setkávání, pojmenovala Zdislavín; nebyla tedy spíš dominikánskou terciářkou? V kapitole „duchovní jaro“ své biografie Tonička vzpomíná, jak jako mladá poznávala tu lepší tvář Prahy, a jmenuje nejen bratry františkány u P. Marie Sněžné, na Spořilově a Na Habrovce, ale také bratry jezuity u sv. Ignáce, sv. Kříž na Příkopech a sv. Terezičku v Kobylisích bratří saleziánů, Emauzy benediktinů, sestry Voršilky, Karmelitky, Vincentky a další ženské spirituality. Od svých 24 let byla Tonička už v „třetím řádu“ a v posledním desetiletí jejího požehnaného života nacházíme Toničku v nově založeném místním společenství SFŘ v Jilemnici, s jakousi samozřejmostí v roli sestry odpovědné za duchovní formaci. Co nám říká život z víry té statečné sestry Toničky? Jaké poučení si z jejího svědectví můžeme vzít pro budoucnost naší spirituality?

Hnutí Fokolare založila Chiara Lubichová jako mladá a hledající františkánka; do „třetího řádu“ vstoupila ještě za války, tedy o několik let dříve než Tonička. Jde vlastně o novou ratolest vyrašivší na dávném kmeni Těla Kristova, štípeném naším otcem - bratrem

Františkem. Řád bratří Kazatelů je od dob setkání Františka a Dominika vnímán jako náš nejbližší bratrský řád. Antonie Hofmanová si křestní jméno přinesla svým narozením, jak bývalo dříve zvykem: jejím křestním patronem tedy byl od počátku svatý bratr Antonín z Padovy. Na řeholním jménu Josef měl bezpochyby svůj podíl P. Alois Moc OFM, který Toničku do naší rodiny přivedl. Podle sv. Terezie z Avily zkušenost dosvědčuje, že sv. Josefovi dal Bůh moc pomáhat nám ve všech našich potřebách, a je považován za ochránce a patrona celé Církve Kristovy. Tonička Hofmanová svým ryzím životem z víry svědčila o jednotě Církve: věrná dcera svatého Františka, s vazbami na celou rodinu, a “nejbližší příbuzné”, fokolariny a dominikány především. Z pozdějšího svědectví Toničky o jejích výsledcích během vyšetřovací vazby ve vězení je patrné, že svatý Josef byl pro Toničku také dělníkem a patronem dělníků. Profesní sliby rok před komunistickým převratem nemohly pominout společenský kontext evangelizační situace Církve, která ztratila dělnickou třídu, u nás více než jinde.

Krátké působení Toničky v roli katechetky ukazuje na její lásku k dětem, a na připravenost přinášet dětem radostnou zvěst o Kristu i za cenu osobního nasazení v chudobě, o jaké se nám dnes už ani nezdá. Když ji potom vodili před služebníky vládců tohoto světa, kteří v ní viděli nepřítele nových pořádků, přiznávala se Tonička před nimi ke Kristu s odvahou, kterou jí můžeme jen závidět; i s tou jistotou, že Ježíš se k Toničce stejně přiznává před svým a naším Otcem. Potvrdil se také Mistrův příslib, a Toničce bylo dáno, co má před svými vězniteli mluvit: a ona k nim mluvila přímo a bez vytáček, až s jakousi “duchovní prostorekostí”. V ní však nebyl ani stín nepřátelství z její strany, a proto i věznitelům se mohlo dostávat šance na dar víry, onoho překvapení, že ani oni nejsou vylučováni z toho jiného světa, o němž je ta umanutá ženská tak bláznivě přesvědčená. Když se konečně Tonička dostala z vězení, přijala služebnou roli, docela jinou než byla ta vysněná katechetka. Sama píše: “Doba nás tlačila opět do podstaty křesťanství. Ježíš nám dal za úkol pečovat právě o ty nejvíce přehlížené, nejubožejší a poslední.” Toniččino charisma lásky k dětem se rozšiřovalo i na mladé lidi vůbec, na tu budoucnost Církve i naší země; a možná právě proto se v jejích vzpomínkách tolikrát objevuje společenství Fokolare, kněz “Mirek” /Šimáček/ a Příchovice. Tonička duchem stále mladá, i v pokročilém věku “šťavnatá a svěží”, jak říká žalmista, hledala cesty k té nové ratolesti odvozované od svatého Františka. V pojmenování toho nového hnutí byla Tonička vlastně “zasvěcenou osobou”, a to s jakousi vyvoleností snad už od dětství. Otec Alois Moc během duchovních cvičení ještě před rozpadem systému, který i v něm viděl nepřítele, opakovaně zdůrazňoval jakousi výjimečnost svatého Františka z Assisi v té už nepřeborné rodině světců. Tou měrou zpodobnění s Kristem, stvrzenou i stigmatizací, otevíral František Církvi cestu k návratu jarosti ducha prvotního křesťanství. A je jakýmsi tajemným potvrzením této vyvolenosti, že v každé další generaci se objeví sestry a bratři, kteří věrohodností svého života z víry otevírají zase nám ostatním úzkou cestičku návratu k jaru prvotního františkánství. K takovým vyvoleným patřila sestra Tonička. A budiž mi dovoleno dodat: patřil k nim i bratr Česlav, kterému bylo dopřáno, aby se dostavil k lůžku Toničky v okamžik jejího “transitu”, přechodu na věčnost.

Pochválen buď Pán Ježíš Kristus.

Lubomír Irenej Mlčoch OFS